

Dogfen ir Cyhoedd

CYNGOR SIR
YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY
COUNTY COUNCIL

Mr Richard Parry Jones, MA.
Rheolwr Gyfarwyddwr Dros Dro – Interim
Managing Director

CYNGOR SIR YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY COUNTY COUNCIL
Swyddfeydd y Cyngor - Council Offices
LLANGEFNI
Ynys Môn - Anglesey
LL77 7TW

Ffôn / tel (01248) 752500
Ffacs / fax (01248) 750839

RHYBUDD O GYFARFOD	NOTICE OF MEETING	
PWYLLGOR ARCHWILIO	AUDIT COMMITTEE	
DYDD MAWRTH, 4 CHWEFROR 2014 am 2.00 o'r gloch y prynhawn	TUESDAY, 4 FEBRUARY, 2014 at 2:00 p.m.	
YSTAFELL BWYLLGOR 1, SWYDDFEYDD Y CYNGOR, LLANGEFNI	COMMITTEE ROOM 1, COUNCIL OFFICES, LLANGEFNI	
Swyddog Pwyllgor	Ann Holmes 01248 752518	Committee Officer

AELODAU / MEMBERS

Cynghorwyr / Councillors:-

Annibynnol / Independent

Jim Evans, Dafydd Rhys Thomas a Richard Owain Jones

Plaid Cymru / The Party of Wales

T LI Hughes (Is-Gadeirydd/Vice-Chair), John Griffith a Vaughan Hughes

Heb Ymaelodi/Unaffiliated

R LI Jones (Cadeirydd/Chair) a Raymond Jones

ALEODAU LLEYG / LAY MEMBERS

Mrs Sharon Warnes a Mr Richard Barker

R H A G L E N

1 DATGANIAD O DDIDDORDEB

Derbyn unrhyw ddatganiad o ddiddordeb gan unrhyw aelod neu swyddog parthed unrhyw eitem o fusnes.

2 COFNODION CYFARFOD 11 RHAGFYR, 2013 (Tudalennau 1 - 8)

Bydd cofnodion cyfarfod blaenorol y Pwyllgor Archwilio a gynhaliwyd ar 11 Rhagfyr, 2013 yn cael eu cyflwyno i'w cadarnhau.

3 FFRAMWAITH RHAGLEN TRAWSNEWID

Derbyn cyflwyniad gan y Dirprwy Brif Weithredwraig ar Fframwaith y Rhaglen Drawsnewid.

4 LLYWODRAETHU GWYBODAETH

Adrodd i'r Pwyllgor Gwaith yn ei gyfarfod a gynhaliwyd ar 13 Ionawr, 2014 benderfynu fel a ganlyn yng nghyswilt y pryderon a fynegwyd gan y Pwyllgor Archwilio yn ei gyfarfod ym mis Rhagfyr mewn perthynas â Llywodraethu Gwybodaeth:

“PENDERFYNWYD cyfeirio pryderon y Pwyllgor Archwilio i'r Uwch Dîm Arweinyddiaeth, gyda chais eu bod yn cyflwyno adroddiad statws i'r Pwyllgor Gwaith ym mis Mawrth.”

5 UNED CYNNAL A CHADW ADEILADAU'R GWASANAETH TAI (Tudalennau 9 - 12)

Derbyn diweddariad pellach ar gynnydd ar drawsnewid y gwasanaethau a gyflenwir gan Uned Cynnal a Chadw Adeiladau'r Gwasanaeth Tai.

6 RHEOLI TRYSORLYS CHWARTER 3 (Tudalennau 13 - 24)

Cyflwyno adroddiad Rheoli Trysorlys Chwarter 3 2013/14.

7 STRATEGAETH RHEOLI TRYSORLYS 2014/15

Cyflwno'r Strategaeth Rheoli Trysorlys am 2014/15. (*Adroddiad Hwyr*)

8 ARCHWILIO ALLANOL - DIWEDDARIAD AR Y RHAGLEN WAITH PERFFORMIAD (Tudalennau 25 - 28)

Derbyn diweddariad Archwilio Allanol ar y Rhaglen Waith Perfformiad. (*Fersiwn Saesneg yn unig*)

9 ARCHWILIO ALLANOL - LLYTHYR ASESIAD GWELLA 2 (Tudalennau 29 - 32)

Derbyn Llythyr Asesiad Gwella 2.

10 STAFF ASIANTAETH

Derbyn adroddiad ar lafar gan y Rheolwr Archwilio.

Y PWYLLGOR ARCHWILIO

Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 11 Rhagfyr, 2013

YN BRESENNOL:	Y Cyngorydd R. Llewelyn Jones (Cadeirydd) Y Cyngorwyr Jim Evans, John Griffith, Richard Owain Jones, Dafydd Rhys Thomas Aelodau Lleyg: Mrs Sharon Warnes, Mr Richard Barker
WRTH LAW:	Prif Weithredwr Dirprwy Brif Weithredwr Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a Swyddog Adran 151 Cyfarwyddwr Corfforaethol Cynaliadwyedd (ar gyfer eitem 5) Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) (ar gyfer eitem 3) Pennaeth Gwasanaeth (Gwasanaethau Tai) (ar gyfer eitem 4) Pennaeth Gwasanaeth (EWT) (ar gyfer eitem 8) Rheolwr Archwilio (JF) Rheolwr Prosiect (EC) (ar gyfer eitem 5) Swyddog Pwyllgor (ATH)
YMDDIHEURIADAU:	Y Cyngorydd Trefor Lloyd Hughes
HEFYD YN BRESENNOL:	Mr Patrick Green (RSM Tenon), Mr Andy Bruce (Swyddfa Archwilio Cymru), Mr Ian Davies (PwC)

1

1 DATGANIAD O DDIDDORDEB

Datganodd Mr Richard Barker a Mrs Sharon Warnes ddiddordeb mewn perthynas ag eitem 10 ar yr agenda fel Aelodau Lleyg ar y Pwyllgor Archwilio ac nid oeddent yn bresennol pan drafodwyd y mater.

2 COFNODION

Cyflwynwyd a chadarnhawyd cofnodion cyfarfod blaenorol y Pwyllgor Archwilio a gynhaliwyd ar 24 Medi, 2013 fel rhai cywir.

3 LLYWODRAETHU GWYBODAETH

Cyflwynwyd adroddiad diweddar gan y Pennaeth Swyddogaeth (Cyngor Busnes) yn crynhoi'r cynnydd hyd yma o ran bwrw ymlaen â'r Prosiect Llywodraethu Gwybodaeth..

Adroddodd y Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) a SIRO ar gyd-destun a chefndir i sefydlu'r Prosiect Llywodraethu Gwybodaeth, ynghyd â gofynion y ddeddfwriaeth Diogelu Data sy'n sail i'r prosiect mewn perthynas â phrosesu cyfreithlon o ddata personol. Daeth y Swyddog â'r materion canlynol i sylw'r Aelodau -

- Mae'r Cynllun Gweithredu DPA ar gyfer Gwella yn cynnwys yr holl weithgarwch rheoleiddio blaenorol o ran Llywodraethu Gwybodaeth a Rheoli.
- Y Bwrdd Prosiect Llywodraethu Gwybodaeth, fel rhan o raglen Trawsnewid Busnes y Cyngor, yw'r cyfrwng ar gyfer cyflawni'r Cynllun Gweithredu a dechreuodd y gwaith ym mis Tachwedd, 2013.Y dyddiad targed i gwblhau yw Awst, 2014 pan fydd yn cael ei ddisodli gan grŵp o swyddogion i sicrhau cydymffuriaeth barhaus
- Bydd yr archwiliad o gydymffurfiad y Cyngor â'r Ddeddf Diogelu Data gan Swyddog y Comisiynydd Gwybodaeth yng Ngorffennaf 2103 yn cael ei ailadrodd yn y dyfodol agos a gallai methu â gweithredu ar newid arwain at gymryd camau gorfodi yn erbyn y Cyngor.
- Bydd gweithredu ar argymhellion yr ICO ers ei archwiliad Gorffennaf 2013 yn lliniaru peryglon o dorri'r Ddeddf yn ddifrifol. Mae'r rhain wedi cael eu distyllu i bum thema allweddol.
- Mae capasiti wedi'i roddi i bwrpas rheoli'r prosiect ar gyfer TGCh, Adnoddau Dynol a DP / Cymorth Cyfreithiol.
- Mae absenoldeb y Swyddog Gweithredol Arweiniol a Rheolwr Prosiect dynodedig wedi rhwystro cynnydd. Gwnaed trefniadau dros dro i sicrhau symudiad ar y Cynllun Gweithredu gyda ffocws arbennig ar gamau a amserwyd ar gyfer mis Tachwedd a mis Rhagfyr.
- Mae pedwar polisi craidd wedi cael eu paratoi a'u cymeradwyo gan yr Uwch Dîm Arweinyddiaeth - Polisi Torri Data, Polisi Asesu Effaith ar Breifatrwydd, Polisi Dosbarthiad Data Personol a Risg Gwybodaeth.
- Mae adolygiad o argymhellion sy'n weddill o adroddiadau rheoleiddio blaenorol wedi ei gwblhau a chawsant eu cymhathu yn y Prosiect Llywodraethu Gwybodaeth, neu fel arall byddant yn cael eu hychwanegu ato cyn ei gau.
- Mae adolygiad o dempled contract safonol yr Awdurdod mewn perthynas â thrydydd parti sy'n gwneud gwaith i'r Awdurdod yn cael ei gynnal ac ar ôl cwblhau'r gwaith hwnnw, bydd raid i'r gwasanaethau adolygu ac ail-negodi eu contractau presennol i sicrhau eu bod yn cynnwys darpariaethau a thelerau diogelu data.
- Mae rhai camau gweithredu heb eu cymryd neu heb gychwyn. Mae'r rhain yn ymwneud â TGCh ac Eiddo ac yn gysylltiedig â mynediad a diogelwch, a threfniadau storio. Mae goblygiadau o ran adnoddau i'r olaf.
- Gellir rhoddi sicrwydd bod trefniadau priodol wedi eu rhoi ar waith drwy'r prosiect a bod cynnydd wedi'i wneud yn erbyn targedau yn y Cynllun Gweithredu. Ar hyn o bryd mae peth pryder yn parhau mewn perthynas â rhai llinellau amser yng nghyswilt rhai agweddau ar y gwaith na ddechreuwyd arno.
- Mae amserlen y prosiect yn creu peth hyblygrwydd i bwrpas ymdopi gyda llithriad. Fodd bynnag, mae'r Prosiect yn cael ei gynllunio i fod yn incrementaidd a bydd unrhyw lithriad ychwanegol gyda'r rhannau na chânt eu cwblhau mewn pryd yn effeithio ar rannau dilynol eraill o'r gwaith.
- Bydd y Bwrdd Prosiect Llywodraethu Gwybodaeth yn cyfarfod nesaf ar 9 Ionawr. Bydd adroddiad statws yn cael ei gyflwyno i'r Bwrdd Trawsnewid Busnes.

Rhoes aelodau'r Pwyllgor Archwilio ystyriaeth i'r wybodaeth a gwneud y pwyntiau canlynol -

- P'un a oedd y tasgau a nodir yn y Cynllun Gweithredu wedi cael perchnogion dynodedig i hwyluso a sicrhau eu bod yn cael eu cyflawni. Nodwyd bod y camau gweithredu a'r cyfrifoldeb amdanyst yn mynd yn fwyfwy gwasgaredig wrth eu gyrru allan i'r gwasanaethau.
- A yw'r Pwyllgor Archwilio yn gallu gwneud cyfraniad i sicrhau bod camau allweddol yn cael eu hadfer i gydymffurfio â'r amserlen.
- A yw'r prosiect yn cael digon o adnoddau i sicrhau bod y materion a nodwyd fel rhai angen gweithredu arnynt yn cael sylw'n gyflym ac yn llawn.
- Pryderon yngylch caniatáu i bethau ddirywio cymaint dros amser.
- P'un a ydyw'r toriadau wedi digwydd oherwydd diffyg hyfforddiant ar ofynion diogelu data neu o ganlyniad i esgeulustod a diystyr.
- Yr angen gwirioneddol i Benaethiaid Gwasanaeth gymryd y cyfrifol am ddiogelu data.
- Bod mynd i'r afael â materion diogelu data a rhoi mesurau diogelu ar waith yn fater o flaenoriaeth.

- Y posibilrwydd o gymryd camau disgyblu mewn ymateb i ac / neu fel arf ataliol yn erbyn toriadau yn y dyfodol.
- Bod y Pwyllgor Gwaith yn cael gwybod am bryderon y Pwyllgor Archwilio yngylch y sefyllfa a'i farn am yr angen i flaenoriaethu materion diogelu data o ran amser ac adnoddau; ystyried camau disgyblu fel opsiwn i ymateb i unrhyw doriadau diogelu data yn y dyfodol, darparu hyfforddiant i'r holl staff ar yr ystod o bolisiau diogelu data, atgoffa Pennethiaid Gwasanaeth am eu cyfrifoldebau o ran diogelu data.

Ymatebodd y Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) i'r pwyntiau a wnaed gan ymhelaethu ar y camau gweithredu presennol ac arfaethedig ac ar y deilliannau disgwyliedig gan egluro beth oedd natur y tasgau hynny na ddechreuwyd arnynt ac ar risgau sydd ynghlwm wrthynt.

Dyweddodd y Prif Weithredwr bod materion capaciti yn hanesyddol wedi bod yn ffactor wrth fynd i'r afael â materion cydymffurfio â gwarchod data. Mae'r Pwyllgor Gwaith wedi ymateb yn gadarnhaol i ofynion o ran cryfhau'r gallu i sicrhau bod y diffygion a nodwyd yn cael sylw. Yn gyffredinol roedd angen newid meddylfryd o fewn yr Awdurdod yn gorfforaethol fel bod cydymffurfio â gofynion diogelu data yn dod yn rhan annatod o waith yr Awdurdod ar draws yr holl wasanaethau.

Penderfynwyd -

- *Nodi'r adroddiad a'r diweddariad a ddarparwyd.*
- *Cyfeirio pryeron y Pwyllgor Archwilio mewn perthynas â chydymffurfiad Diogelu Data o fewn yr Awdurdod i'r Pwyllgor Gwaith gyda chais iddo ystyried a rhoi sicrwydd i'r Pwyllgor Archwilio ar y materion canlynol -*

- **Bod lefel briodol o adnoddau yn cael ei dyrannu i sicrhau bod diffygion o ran cydymffurfio â diogelu data yn cael eu cywiros yn llawn ac yn briodol.**
- **Bod camau disgyblu yn cael eu hystyried fel dewis wrth ymateb i unrhyw doriadau diogelu data yn y dyfodol.**
- **Bod staff yr Awdurdod yn cael hyfforddiant ar bob polisi diogelu data.**
- **Bod yr holl Benaethiaid Gwasanaeth yn cael eu hatgoffa am eu cyfrifoldebau diogelu data o fewn eu gwasanaethau eu hunain a phwysigrwydd hynny.**

GWEITHREDU YN CODI: Cyflwyno pryeron y Pwyllgor Archwilio i'r Pwyllgor Gwaith gyda chais am ymateb.

4 UNED CYNNAL A CHADW TAI

Cyflwynwyd i'w ystyried adroddiad y Pennaeth Gwasanaeth (Gwasanaethau Tai) yn amlinellu'r cynnydd a wnaed hyd yn hyn ar drawsnewid y gwasanaethau a ddarperir gan Uned Cynnal a Chadw Adeiladau'r Gwasanaethau Tai '(BMU) ers yr adroddiad blaenorol i'r Pwyllgor ym mis Mai, 2012.

Atgoffodd y Pennaeth Gwasanaeth (Gwasanaethau Tai) Aelodau'r Pwyllgor o argymhellion allweddol o ddau arolwg gwasanaeth blaenorol, y naill yn arolwg ymgynghorol gan Swyddfa Archwilio Cymru a'r llall yn arolwg gwerth am arian gan gwmni arbenigol. Cyfeiriodd y Swyddog at drydydd arolwg o'r gwasanaeth a gynhalwyd gan yr Archwiliad Mewnol a oedd yn canolbwytio ar drefniadau caffaer yr UCA. Cafwyd, meddai, gynllun gweithredu cynhwysfawr o ganlyniad i'r tri arolwg beirniadol, ei roi ar waith ac egluroedd y cynnydd hyd yma ar gyflwyno'r cynllun gweithredu. Bydd gwerthusiad opsiynau a gwerthusiad annibynnol o gynnydd yn cael eu gwneud ym mis Chwefror, 2014 a chyflwynir nhw i'r Pwyllgor Gwaith. Bydd adroddiad cynnydd o ran gweithredu ar yr opsiwn a ddewisir yn cael ei gyflwyno i'r Bwrdd Trawsnewid Gwasanaethau a bydd dull rheoli prosiect ffurfiol yn cael ei fabwysiadu.

Gofynnodd yr Aelodau i'r Pennaeth Gwasanaeth (Tai) a oedd hi'n fodlon bod y trawsnewid yn cael ei ddarparu yn unol â'r amserlen ac atebodd yn gadarnhaol gyda'r ychwanegiad bod rhai risgau mewn perthynas â chaffael a chontractau yn parhau. Gofynnodd y Pwyllgor Archwilio am ddiweddariad pellach ym mis Chwefror i gynnwys opsiynau, amserlenni ac unrhyw risgau cysylltiedig.

Penderfynwyd derbyn yr adroddiad a nodi ei gynnwys.

GWEITHREDU YN CODI: Bod y Pennaeth Gwasanaeth (Tai) yn cyflwyno diweddarriad arall i'r Pwyllgor yn ei gyfarfod yn Chwefror, 2014.

5 PROSIECT CYFALAF TAIR TREF YNYS MÔN

Cyflwynwyd adroddiad gan y Cyfarwyddwr Cynaliadwyedd mewn perthynas â'r prosiect Cyfalaf Tair Tref Ynys Môn er gwybodaeth i'r Pwyllgor Archwilio. Roedd yr adroddiad yn cyfeirio at drefniadau a fframwaith llywodraethu'r prosiect, yr elfennau cyllido ynghyd ag allbynnau a gyflawnwyd ac a ragwelir.

Eglurodd y Cyfarwyddwr Cynaliadwyedd i Aelodau'r Pwyllgor bod Llywodraeth Cymru, dros gyfnod y prosiect, wedi ailbroffilio ei gynllun £ 37m ac o ganlyniad bod Cyngor Sir Ynys Môn wedi cael nifer o gyfleoedd hefyd i ailbroffilio ac ymestyn sydd yn ei dro wedi caniatâu'r camau a ddisgrifir yn yr adroddiad. Dywedodd y Swyddog bod yr hyn sydd wedi'i weld fel llithriad mewn gwirionedd yn ailbroffilio a gynlluniwyd er mwyn sicrhau'r manteision mwyaf bosib.

Gofynnodd aelodau'r Pwyllgor nifer o gwestiynau ar weithrediad y prosiect mewn perthynas â chwmpas y cynllun grant, gwariant, swyddi a grëwyd a threfniadau tendro a chafwyd arnynt ragor o eglurhad gan y Rheolwr Prosiect. Awgrymwyd y byddai'n ddefnyddiol pe bai mwy o wybodaeth am y prosiect a'r elfennau a gwblhawyd ar gael i'r cyhoedd. Hefyd gofynnodd yr aelodau am ddiweddarriad pellach ar gynnydd y cynllun. Dywedodd y Cyfarwyddwr Cynaliadwyedd fod rhestr o gynlluniau ar gael yn gyhoeddus. Bydd adroddiad cau prosiect yn cael ei gyhoeddi ym mis Mehefin, 2014 a fydd yn destun archwiliad fel sy'n ofynnol yn ôl cyfraith yr UE ac a fydd ar gael i'r Pwyllgor Archwilio.

Penderfynwyd derbyn yr adroddiad a nodi ei gynnwys.

GWEITHREDU YN CODI: Bod y Rheolwr Archwilio yn cydlynu cyflwyno adroddiad diwedd prosiect i'r Pwyllgor Archwilio ar yr adeg briodol.

6 ARCHWILIAD ALLANOL - RHAGLEN WAITH PERFFORMIAD

Cyflwynwyd, i'r Pwyllgor, y wybodaeth ddiweddaraf gan yr Archwilywyr Allanol ar statws presennol darnau o waith sy'n cael ei wneud ac y bwriedir ei wneud a chafodd y wybodaeth honno ei nodi.

7 ARCHWILIAD ALLANOL - LLYTHYR ARCHWILIO BLYNYDDOL

Cyflwynwyd i'r Pwyllgor Lythyr Archwilio Blynnyddol yn crynhoi'r negeseuon allweddol sy'n deillio o gyfrifoldebau statudol yr Archwilydd Penodedig o dan Ddeddf 2004 Archwilio Cyhoeddus (Cymru) ac yn adrodd ar gyfrifoldebau o dan y Cod Ymarfer Archwilio.

Dyweddodd Mr Ian Davies PwC fod y Llythyr yn crynhoi allbwn ffurfiol o'r broses archwilio cyfrifon a adroddwyd yn llawnach i gyfarfod Medi, 2013 y Pwyllgor. Mae'r Llythyr, tra'n cadarnhau bod barn archwilio ddiamond ar y datganiadau cyfrifo, hefyd yn tynnu sylw at yr angen i drefniadau gael eu rhoi ar waith i sicrhau bod y Gwasanaeth Cyllid â digon o adnoddau a sgiliau priodol i symud ymlaen.

Hysbysodd y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a Swyddog Adran 151 yr Aelodau bod strwythur yn cael ei weithredu o fewn y Gwasanaeth Cyllid. Cadarnhaodd bod cynlluniau eisoes ar waith ar gyfer cychwyn proses cau cyfrifon 2013/14 ac amlinelloedd i'r Pwyllgor sylwedd y cynlluniau hynny.

Penderfynwyd derbyn y Llythyr Archwilio Blynnyddol a nodi ei gynnwys.

DIM GWEITHREDU PELLACH YN CODI

8 TREFNIADAU LLYWODRAETHU A SICRWYDD

Cyflwynwyd i'r Pwyllgor adroddiad y Dirprwy Brif Weithredwr yn nodi cynnydd yn erbyn y Cynllun Gweithredu Llywodraethu a Sicrwedd ac yn codi o'r adolygiad o Fframwaith Llywodraethu y Cyngor a Datganiad Llywodraethu Blynnyddol 2012/13. Roedd y fersiwn a ddiweddarwyd o'r Cynllun Gweithredu ar Lywodraethu a Sicrwedd wedi ei ddarparu yn Atodiad B ynghlwm wrth yr adroddiad.

Ystyriodd yr Aelodau'r Cynllun Gweithredu a gofyn am eglurhad ar rai pwyntiau ynghylch y trefniadau adrodd ar gyfer y Byrddau Trawsnewid a statws yr ymgynghoriad ar y Polisi a'r Strategaeth Comisiynu a Chaffael. Tynnwyd sylw at absenoldeb dyddiad targed penodedig ar gyfer cynllunio a darparu arbedion sydd eu hangen ar y Cyngor a chan fod y gwaith hwn mor ganolog i fusnes y Cyngor wrth fynd ymlaen, gofynnwyd cwestiynau ynghylch y sefyllfa o ran y cynnydd a wnaed hyd yma.

Dyweddodd y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a Swyddog Adran 151 bod ymgydio gyda strategaethau ar draws y Cyngor yn rhan o'r gwaith o ddatblygu Cynllun Ariannol Tymor Canolig ee Strategaeth Ysgolion yr Unfed Ganrif ar Hugain a'r Strategaeth TG. Mae rhai strategaethau yn fwy datblygedig nag eraill. Bydd y Cynllun Ariannol Tymor Canolig yn cynnwys buddsoddiadau a bydd yn tynnu sylw at y bwlc arbedion dros y pedair blynedd nesaf a fydd yn cael eu talu dan y Strategaeth Effeithlonrwydd. Bydd yn rhaid datblygu cynlluniau ar gyfer y flwyddyn ariannol 2015/16 yn seiliedig ar feddwl ymlaen tua'r dyfodol yn hytrach nag ar ddull sleisio salami. Y gwaith y bydd angen ei wneud yn y dyfodol agos yw gweithio gyda'r byrddau trawsnewid ac adolygiadau gwasanaeth i bontio'r bwlc arbedion.

Dyweddodd y Dirprwy Brif Weithredwr bod y Cynllun Trawsnewid wedi cael ei ddatblygu, bod ailstrwythuro wedi digwydd a chapasiti ychwanegol wedi'i ddyrannu, a'r cam cyntaf fydd adnabod yr achos dros newid y canlyniadau refeniw gan fwydo wedyn i'r strategaeth effeithlonrwydd tymor hwy. Hyd yma mae'r gwaith a wnaed yn un o natur ôl-ymyrraeth a nawr yn unig y mae gennym yr amser a'r capaciti i flaengynllunio. Cytunwyd ar y Cynllun Corfforaethol a bydd hwnnw'n gyrru materion yn eu blaen. O ran y meysydd lle gellir adnabod arbedion ee crebwyll miniog ar waith, moderneiddio ysgolion ac ati cyrhaeddwyd cyfnod pryd y gall yr Awdurdod ganolbwytio ar yr yrru'r mentrau hyn ac eraill ymlaen a byddant wedyn yn cael eu hadlewyrchu yn y Cynllun Ariannol Tymor Canolig ac yn y Strategaeth Effeithlonrwydd. Mae'r rhaglen drawsnewid yn ceisio asio gwelliant mewn gwasanaethau gyda gwell defnydd o adnoddau. Ymhelaethodd y Swyddog ar waith a wneir yn y cyfnod rhwng nawr a diwedd y flwyddyn ariannol, ynghyd â chamau gweithredu sy'n cael eu cymryd a chadarnhaodd bod yr agenda yn symud.

Nododd yr aelodau bod cynnydd yn digwydd ond nid mor gyflym ag y dymunent ac o ganlyniad gofynnwyd am gael gwybod am y datblygiadau.

Penderfynwyd derbyn yr adroddiad a nodi ei gynnwys.

GWEITHREDU YN CODI: Dirprwy Brif Weithredwr i roi gwybod i'r Pwyllgor Archwilio yn ei gyfarfod nesaf am fframwaith a strwythur y Rhaglen Trawsnewid gyda'r bwriad o ddarparu sicrwydd bod y broses yn gallu cyflawni ei thargedau.

9 FFRAMWAITH RHEOLI RISG A'R GOFRESTR RISG CORFFORAETHOL

Rhoddodd y Dirprwy Brif Weithredwr i'r Pwyllgor ddiweddarriad llafar ar faterion sy'n ymwneud â rheoli risg.

Adroddodd y Dirprwy Brif Weithredwr i'r Aelodau ar bwysigrwydd ymgorffori rheoli risg o fewn yr Awdurdod fel sefydliad. Gwelwyd cynnydd o ran nodi'r risgiau mewn perthynas â'r agenda Trawsnewid ond mae angen gwneud mwy i ymgorffori rheoli risg o fewn y gwasanaethau a chytunwyd gyda Phenaethiaid Gwasanaeth y dylai rheoli risg ddigwydd yn effeithiol o fewn eu gwasanaethau.

Dyweddodd y swyddog bod angen gwneud mwy o waith i sicrhau bod rheoli risg ar draws yr Awdurdod yn digwydd yn systematig.

Nododd aelodau'r Pwyllgor bod y mater o reoli risg yn bryder ers tro byd i'r Pwyllgor Archwilio gan dynnu sylw at faint o amser a gymerwyd i weithredu system effeithiol o reoli risg o fewn yr Awdurdod.

Dyweddodd y Rheolwr Archwilio y dylai'r Penaethiaid Gwasanaeth ganolbwytio ar yr hyn sy'n digwydd yn eu gwasanaethau o ran rheoli risg, sut i ymgorffori'r broses yn y gwasanaethau hynny a sut mae hynny wedyn yn cael ei adrodd i fyny i'r gofrestr Risg Corfforaethol fel bod yr UDA fel perchnogion risg a'r Pwyllgor Archwilio fel y fforwm gyda chyfrifoldeb goruchwylio yn cael sicrwydd bod y risgiau yn cael eu rheoli. Mae angen i'r broses o ddarparu adroddiadau a darparu sicrwydd i fyny ac i lawr y sefydliad fod yn glir. Dywedodd y Dirprwy Brif Weithredwr fod angen i Benaethiaid Gwasanaeth fod yn

ymwybodol o'r disgwyliadau arnynt o ran rheoli risgiau o fewn eu gwasanaethau a bod angen mynegi'n glir beth yw'r disgwyliadau drwy, er enghraifft, sesiynau datblygu.

Penderfynwyd nodi'r wybodaeth.

GWEITHREDU YN CODI: Dirprwy Brif Weithredwr i adrodd yn ôl i'r Pwyllgor Archwilio ym mis Mehefin, 2014 yn nodi i ba raddau y mae rheoli risg wedi cael ei weithredu'n effeithiol o fewn yr Awdurdod ynghyd â'r trefniadau i ddarparu sicrwydd bod hynny'n wir.

10 ADOLYGIAD O BENODIADAU AELODAU ANNIBYNNOL

Cyflwynwyd i'r Pwyllgor adroddiad gan y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) yn ymgorffori opsiynau ar gyfer penodi Aelodau Annibynnol i'r Pwyllgor Archwilio i wasanaethu o fis Gorffennaf, 2014 yn unol â gofynion y Mesur Llywodraeth Leol.

Wedi iddynt ddatgan diddordeb yn y mater hwn, gadawodd Mr Richard Barker a Mrs Sharon Warnes y cyfarfod yn ystod y drafodaeth arno.

Penderfynwyd ymestyn y trefniadau presennol gyda'r Aelodau Annibynnol presennol o fis Gorffennaf, 2014 am ddwy flynedd arall.

DIM GWEITHREDU PELLACH YN CODI

11 ADRODDIAD CYNNYDD AR ARCHWILIAD MEWNOL

Cyflwynwyd er sylw'r Pwyllgor adroddiad gan y Rheolwr Archwilio ar weithgaredd yr Adain Archwilio Mewnol dros y cyfnod Ebrill-Tachwedd, 2013.

Cyfeiriodd y Rheolwr Archwilio'n benodol at y materion canlynol -

- Allbwn ar ffurf adroddiadau a gyhoeddwyd ers y diweddariad blaenorol
- Adolygiadau archwilio gyda barn Coch neu Goch / Ambr - Credydwyr a'r System Cyfrifyddu Civica
- Perfformiad mewn perthynas â gweithredu argymhellion yr archwiliad mewnol
- Pryderon archwilio cyfredol a chamau gweithredu cysylltiedig
- Argymhellion Categori Uchel na chawsant eu gweithredu a'r meysydd adolygu y maent yn berthnasol iddynt.

Cododd yr Aelodau y pwyntiau canlynol ar y wybodaeth a gyflwynwyd -

- Eglurhad ar y materion sy'n codi o'r adolygiad ar y brif system gyfrifyddu Civica ac a ydynt i'w priodoli i'r cyfarpar Civica ei hun neu i'r defnydd ohono.
- O ran yr adolygiad ymgynghorol ar daliadau asiantaeth, eglurhad ar y defnydd a wna'r Awdurdod o staff asiantaeth ac i ba raddau y dibynnir arnynt o ran y niferoedd dan sylw, costau a pha mor ymarferol yw'r cyfryw ddefnydd yn ariannol.
- A yw'r camau gweithredu yn ddigonol i ddatrys y sefyllfa yng nghyswilt argymhellion categori uchel heb eu gweithredu.

Ymhelaethodd y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) ar y materion a oedd wedi codi yn ystod y cyfnod yn arwain at gyflwyno'r system Civica ac oedd wedi effeithio arni ynghyd â manylion am y camau a gymerwyd wedi hynny. Dywedodd y Dirprwy Brif Weithredwr wrth yr Aelodau fod yr adran Adnoddau Dynol yn cynnal darn o waith ar staff asiantaeth.

Penderfynwyd derbyn yr adroddiad a nodi ei gynnwys.

CAMAU YN CODI:

- **Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) i ddarparu i'r Pwyllgor Archwilio maes o law wybodaeth ar yr adolygiad ôl-weithredu o'r System Cyfrifyddu Civica**

- Rheolwr Archwilio i gysylltu gyda Phennaeth y Proffesiwn (Adnoddau Dynol) ynghylch darparu i'r Pwyllgor Archwilio adroddiad ar staff Asiantaeth.

12 DATGANIAD STRATEGAETH RHEOLI'R TRYSORLYS A STRATEGAETH BUDDSODDI BLYNYDDOL

Cyflwynwyd i'r Pwyllgor adroddiad y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) yn amlinellu sefyllfa Rheoli'r Trysorlys a materion cysylltiedig fel yr oedd pethau ar ganol blwyddyn ariannol 2013/14.

Penderfynwyd derbyn yr adroddiad a nodi ei gynnwys.

DIM GWEITHREDU PELLACH YN CODI

Y Cynghorydd R. Llewelyn Jones
Cadeirydd

1

This page is intentionally left blank

Pwyllgor:	Pwyllgor Archwilio
Dyddiad:	4 Chwefror 2014
Teitl yr Adroddiad:	Adolygiad o'r Uned Cynnal a Chadw Adeiladau (UCCA)
Pwrpas yr Adroddiad:	Diweddu aelodau ar gynnydd a wnaed gydag adolygu'r Uned Cynnal a Chadw Adeiladau (elwid yn flaenorol yn DLO)
Awdur:	Shan Lloyd Williams, Pennaeth Gwasanaethau Tai
Deilydd Portffolio:	Cyngorydd Kenneth P Hughes

1.0 Cyflwyniad

1.1 Cyflwynwyd adroddiad cynnydd i Aelodau'r Pwyllgor yn Rhagfyr 2013 yn erbyn argymhellion adolygiad Gwerth am Arian oedd wedi ei wneud yn flaenorol gan Solutions for Housing ac argymhellion adroddiad a gomisiynwyd gan Swyddfa Archwilio Cymru ac Archwilio Mewnol. Roedd cynllun gweithredu wedi ei ddatblygu yn cynnwys yr holl argymhellion, gyda'r gwaith gweithredu'n cael ei arwain gan Reolwr Gweithgareddau'r UCCA.

1.2 Adroddwyd i'r Pwyllgor bod y prosiect trawsnewid wedi ei oedi a bod adolygiad pellach wedi ei gomisiynu gan yr un cwmni. Mae'r adolygiad yn cymryd golwg yn annibynnol ar y cynnydd a wnaed hyd yn hyn yn erbyn y cynllun gweithredu trawsnewid, gwerthusiad opsiynau ar gyfer darparu Gwasanaeth Trwsio a Chynnal a Chadw'r UCCA, ynghyd â'r gweithredu a'r costau o fewn yr opsiynau a nodwyd.

1.3 Gofynnodd y Pwyllgor Archwilio am ddiweddariad pellach ym mis Chwefror i gynnwys opsiynau, amserlenni ac unrhyw risgiau cysylltiedig.

2.0 Adolygiad hyd yma

2.1 Bu dau ymgynghorydd sy'n gweithio i Solutions for Housing ar y safle hyd yn hyn (o 20/01/14).

Cynhaliwyd cyfarfod cychwynnol i ddechrau prosiect ar 10 Ionawr, 2014 gyda staff UCCA a chleient Trwsio a Chynnal a Chadw ynghyd â chynrychiolwyr o Cyllid, Adnoddau Dynol a'r Tîm Rheoli Gwasanaethau Tai. Yn y cyfarfod, fe gadarnhawyd y canlynol:

- Cyfngiadau a pharamedrau ar y gwaith;
- Amserlenni ar gyfer adolygu a cherrig milltir allweddol;
- Gweledigaeth a dyhead y Gwasanaeth Tai a'i anghenion ar gyfer y Gwasanaeth Trwsio;
- Gofynion ymgysylltiad cydranddeiliaid;
- Y dogfennau oedd eu hangen ar gyfer yr adolygiad;
- Cynllun Cyfathrebu.

2.2 Digwyddiad Gwerthuso Opsiynau – dyfodol Trwsio a Chynnal a Chadw

Cynhaliwyd digwyddiad Gwerthuso Opsiynau ar 16 Ionawr, 2014 gydag aelodau staff ychwanegol o'r UCCA a chleient a Thîm Rheoli Gwasanaethau Tai. Bu'r digwyddiad yn edrych ar:

- Dyheadau lefel uchel ar gyfer gwasanaeth trwsio;
- Y perfformiad cyfredol a'r bwlch i gyrraedd "rhagoriaeth";
- Nodi opsiynau ar gyfer y gwasanaeth;
- Cryfderau, manteision, gwendidau a risgiau pob opsiwn;
- Materion gweithredu ar gyfer pob opsiwn;
- Cafwyd cytundeb ar y model sgorio ar gyfer y gwerthusiad opsiynau.

2.3 Yr opsiynau yr edrychir arnynt fel rhan o'r adolygiad yw:

- Darpariaeth fewnol (h.y. UCCA) gyda rhaniad cleient / contractwr ond ar sail partneriaeth;
- Darpariaeth fewnol heb y rhaniad cleient / contractwr;
- Gwaith allanol (wedi ei allanol) yn unig;
- Allanol gyda chleient a gwaith;
- Allanol pwyntiau o'r gwasanaeth;
- Menter ar y cyd;
- Menter gymdeithasol;
- Modelau eraill.

2.4 Bydd adborth llafar yn cael ei roi i Aelodau'r Pwyllgor ar gynnydd ers ysgrifennu'r Adroddiad (20/01/14).

3.0 Camau nesaf a cherrig milltir allweddol

3.1 Mae'r Ymgynghorwyr ar y safle i gynnal adolygiad manwl o'r dystiolaeth o gynnydd a wnaed yn erbyn y cynllun trawsnewid yn yr wythnos nesaf a hefyd edrych ar y strwythur a'r costau cyfredol ac ati.

3.2 Bydd y digwyddiad terfynol yn cael ei gynnal ar 11/02/14 lle bydd yr un Swyddogion a fynychodd y digwyddiad ar 16 Ionawr 2014 yn cael eu gwahodd i fynychu .

3.3 Bydd yr adroddiad terfynol yn cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor Gwaith am benderfyniad ar opsiwn a ddewiswyd i'r dyfodol ym Mawrth / Ebrill 2014. Bydd yr adroddiad terfynol, fel sy'n arferol yn cael ei gyflwyno hefyd i'r Pwyllgor Archwilio ac i Fwrdd Trawsnewid Ynys Fenter.

3.4 Bydd y Cynllun Gweithredu ar gyfer pa opsiwn bynnag a ddewisir yn cael ei reoli fel prosiect drwy ddefnyddio'r fframwaith rheoli prosiect corfforaethol. Beth bynnag fydd yr opsiwn a ddewisir, bydd angen caffael cefnogaeth ymgynghoriaeth arbenigol i reoli'r broses gaffael gyfan. Mae yna hefyd debygolrwydd y bydd cost sylweddol o ran amser staff mewnol fydd ei angen i sefydlu'r trefniadau newydd tra'n dod â'r hen drefniadau (cyfredol) i ben.

3.5 Mae'n bosibl y ceir costau pellach yng nghyswilt cyfraith cyflogaeth a chyngor pensiwn mewn perthynas â materion TUPE (os yn allanoli'r gwasanaeth).

3.6 Ar gyfer datrysiau mewnol, bydd cost ynglwm ag ymgynghorwyr newid trawsnewidiol arbenigol i helpu'r tîm i gyrraedd y safonau sydd eu hangen o ran perfformiad ac ansawdd.

3.7 Dylid nodi y gall rhai neu'r cyfan o'r costau hyn gael eu rhoi yn erbyn gwaith cynhyrchu arbedion o fewn y gwasanaeth newydd modern.

4.0 Argymhellion

4.1 Bod Aelodau'r Pwyllgor Archwilio'n nodi'r cynnydd hyd yn hyn o'r adolygiad.

Awdur yr Adroddiad: Shan L Williams, Pennaeth Gwasanaethau Tai

Dyddiad: 20 Ionawr, 2014

This page is intentionally left blank

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
ADRODDIAD I	PWYLLGOR ARCHWILIO
DYDDIAD	4 CHWEFROR 2014
PWNC	RHEOLI'R TRYSORLYS – TRYDYDD CHWARTER 2013/14
SWYDDOG(ION) ARWEINIOL	CLARE J WILLIAMS
SWYDDOG CYSWLLT	CLARE J WILLIAMS (FFÔN: 2601)
Natur a rheswm dros adrodd	
I'w sgriwtineiddio - yn gyson ag arweiniad proffesiynol.	

- Cyflwynir yr adroddiad hwn i sicrhau bod y Cyngor yn cydymffurfio â Chôd Ymarfer ar Reoli Trysorlys a gyhoeddwyd gan y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifeg (CIPFA) yn ac sy'n argymhell diweddar Aelodau ar weithgaredd rheoli trysorlys o leiaf ddwy waith y flwyddyn, a gorau oll yn chwarterol.
- Rhoes ymgynghorwyr trysorlys y Cyngor (Capita Asset Services) sylwebaeth ar gefndir economaidd (Atodiad A) a'r rhagolygon economaidd (Atodiad 2) ynghyd â'r rhagolygon llog yn y tabl isod:-

	Med-14	Meh-14	Med-14	Rhag-14	Maw-15	Meh-15	Med-15	Rhag-15	Maw-16	Meh-16	Med-16	Rhag-16	Maw-17
Graddfa Banc	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.75%	1.00%	1.00%	1.25%
Graddfa 5ml PWLB	2.50%	2.60%	2.70%	2.70%	2.80%	2.80%	2.90%	3.00%	3.10%	3.20%	3.30%	3.40%	3.40%
Graddfa 10ml PWLB	3.60%	3.70%	3.80%	3.80%	3.90%	3.90%	4.00%	4.10%	4.20%	4.30%	4.30%	4.40%	4.50%
Graddfa 25ml PWLB	4.40%	4.50%	4.50%	4.60%	4.60%	4.70%	4.80%	4.90%	5.00%	5.10%	5.10%	5.10%	5.10%
Graddfa 50ml PWLB	4.40%	4.50%	4.50%	4.60%	4.70%	4.80%	4.90%	5.00%	5.10%	5.20%	5.20%	5.20%	5.20%

- 2.1** Mae'r tabl uchod yn cynrychioli barn Capita Asset Services yn dilyn adolygiad o'i ragamcanion ynghylch graddfeydd llog yn hwyr yn Nhachwedd. Adlewyrchwyd hyn yn yr adroddiad rheoli trysorlys canol blwyddyn.
- Ar ddechrau'r flwyddyn, roedd prifffolio benthyca'r Cyngor i gyd o PWLB ac roedd £10.3m yn is na'r Angenrhaid Cylliado Cyfalaf (CFR) (h.y. rhan o'r benthyca wedi ei fewnoli). Erbyn diwedd y flwyddyn, rhagwelir bydd y GCC yn £114m, ac, o ganlyniad, mae gofyn i fenthyca £25m. Dywed y datganiad strategaeth rheoli'r trysorlys (Adran 3.5.1) y bydd angen mabwysiadu agwedd hyblyg mewn perthynas â'r dewis rhwng benthyca mewnol ac allanol. Parheir i ddilyn y dull hwnnw o weithredu a rhoddir sylw i'r holl ffactorau a restrir yn yr adran honno. Mae'r penderfyniad i barhau i fewnoli wedi ei yrru'n bennaf gan 2 ffactor: (1) cyfyngu risg credyd i'r Awdurdod (2) cyfyngu cost cario. Mae hyn yn erbyn cefndir o gyfraddau buddsoddi a chyfraddau PWLB sy'n parhau i fod yn hanesyddol o isel, gyda dim ond cynnydd graddol yn cael ei ragweld i'r tymor canol. Mae'r dull hwn o weithredu yn gyson â'r hyn a wneir gan lawer o awdurdodau lleol eraill a holwyd mewn seminarau a gweithdai y bu swyddogion cyllid yn bresennol ynddynt. Mae'r ymgynghorwyr a benodwyd ar gyfer y trysorlys (Capita Asset Services) hefyd wedi cefnogi'r penderfyniad i barhau i fenthyca'n fewnol ar hyn o bryd. Erbyn diwedd y flwyddyn rhagwelir y bydd benthyca allanol yn £90m. Rhoddir gwybod am unrhyw newidiadau i'r dull cyfredol o weithredu fel sy'n briodol.

4. Mae'r tabl isod yn dangos y benthyciadau a buddsoddiadau ar gychwyn ac ar ddiwedd y chwarter:-

	31 Rhagfyr 2013		30 Medi 2013	
	£m	%	£m	%
Benthyc - graddfa sefydlog	89.6	5.58	96.1	5.53
Benthyc - graddfa amrywiol	Nil	n/a	Nil	n/a
Adneuon - Ar gael i 30 diwrnod	9.4	0.50	14.7	0.67
Adneuon - Cyfnod Sefydlog < 1 blwyddyn	5.0	0.80	10.0	1.27
Adneuon - cyfnod sefydlog 1 blwyddyn +	Nil	n/a	Nil	n/a
Cyfanswm yr Adneuon	14.4	0.60	24.7	0.90
Yr Adneuon ar gyfartaledd yn y Chwarter	24.6	0.69	26.0	0.88

- 4.1** Fel adroddwyd yn yr adroddiad canol blwyddyn aeddfedodd dau gyfrif adnau tymor sefydlog yn y chwarter: roedd un yn gyfrif adnau 6 mis, am £5m gyda Banc Brenhinol yr Alban (RBS) ar gyfradd o 0.95% ac roedd y llall yn gyfrif adnau 364 Diwrnod, £5 m gyda RBS ar gyfradd o 1.58%. Ailfuddsoddiwyd y cyntaf yn llawn gydag RBS am 3 mis ar gyfradd o 0.8%. Ailfuddsoddiwyd ar ail gydag RBS ar sail galw yn unig ar gyfradd o 0.6% ar y pryd. Ailfuddsoddiwyd yr ail ar sail galw yn unig er mwyn cadw hyblygrwydd. Gostyngwyd graddfa credyd RBS gan Standard & Poor yn ystod y chwarter o un lefel ar y graddfeydd tymor byr a thymor hir; nid oedd hyn yn symud y banc y tu allan i feini prawf buddsoddi'r Cyngor, fel sydd wedi ei nodi yn y Strategaeth Fuddsoddi Flynyddol, oherwydd bod y banc wedi ei wladoli'n rhannol. Gwnaed y penderfyniad i ail-fuddsoddi gydag RBS yn bennaf oherwydd ei fod wedi ei wladoli'n rhannol sy'n ei wneud yn un o'r gwrthbartion sydd fwyaf teilwng i gredyd; roedd y penderfyniad hwn i fuddsoddi gydag RBS yn cael ei gefnogi gan Capita Asset Services.
- 4.2** Yn ogystal, am yr un rhesymau adroddwyd arnynt ynghynt, mae buddsoddiadau wedi parhau gyda Santander ar sail alwad yn unig.
- 4.3** Fel trafodwyd uchod, yr unig newid yng ngraddfeydd credyd y gwrthbartion rydym yn ei ddefnyddio ar hyn o bryd oedd i RBS.
- 4.4** Mae manylion am y sefydliad sydd ag adneuon ar gael yn Atodiad 3.
- 4.5** Mae dau bwynt sy'n werth eu nodi yng nghyswilt yr hinsawdd buddsoddi;
- Mae rhestr o wrthbartion sy'n gymeradwy o ran credyd yn parhau i fod yn gyfyngedig iawn, gydag ond ychydig iawn o wrthbartion sy'n bodloni'r mein prawf wedi eu cymeradwyo yng nghyswilt credyd; ac
  - Mae'r cyfraddau buddsoddi sydd ar gael yn y farchnad wedi parhau ar lefelau sy'n hanesyddol isel.
- 4.6** Fel y cyfeiriwyd ato yn Adran 3, ni chafwyd unrhyw fenthyca allanol yn ystod y chwarter hwn. Hefyd, mae'r cyfleon i aildrefnu dyledion wedi parhau i fod yn brin yn yr hinsawdd economaidd gyfredol ac yn dilyn y cynnydd yn yr ymwl a ychwanegir at enillion gilt sydd wedi cael effaith ar gyfraddau benthyc newydd PWLB ers Hydref 2010. Ni ad-drefnwyd unrhyw ddyledion yn ystod y chwarter hwn.
- 5.** Yn ystod y chwarter, bu modd i'r Cyngor gadw o fewn ei Gyfyngiadau Pwylllog a Thrysorlys.
- 6.** 'Roedd cyllideb y Cyngor ar gyfer eleni yn cynnwys darpariaeth refeniw ar gyfer posibilrwydd o fenthyca digefnogaeth. Bydd gofyn i'r Cyngor Sir gymeradwyo unrhyw angen i gael benthyg rhagor o arian o'r fath.

7. Ni wnaed unrhyw fuddsoddiadau i'w nodi ers diwedd y chwarter ac ni fenthycwyd unrhyw arian newydd ac ni chafodd unrhyw ddyledion eu hailandrefnu.
8. Y cynlluniau ar gyfer gweddill y flwyddyn yw:
  - Parhau i fuddsoddi balansau sy'n weddill mewn modd sy'n sicrhau diogelwch ynghyd â hylifedd a chynnrych;
  - Parhau i fewnoli benthyca tra'n monitro'r farchnad yn rheolaidd;
  - Monitro'r farchnad fel y gellir aildrefnu ar adeg briodol os daw cyfleon ar gael; ac
  - Ymateb i gynlluniau posib ar gyfer defnyddio benthyca digefnogaeth neu gymorth benthyca unwaith ac am byth.

9. ARGYMHELLIAD

Ystyried cynnwys yr adroddiad.

Cefndir Economaidd / Economic Background

- During the quarter ended 30th June (the second calendar quarter):-
  - Indicators suggested that the economy accelerated;
  - Stronger household spending, both on and off the high street;
  - Inflation remained stubbornly above the MPC's 2% target;
  - The MPC remained in a state of limbo ahead of Mark Carney's arrival;
  - 10-year gilt yields rose above 2.5% and the FTSE 100 fell below 6,100;
  - The Federal Reserve discussed tapering the pace of asset purchases under Quantitative Easing 3 (QE3).
- After avoiding recession in the first quarter with a 0.3% quarterly expansion, it looks likely that the economy grew even more strongly in Q2. On the basis of past form, the CIPS/Markit business surveys for April and May point to 0.5% quarterly growth in the second quarter of 2013. Official output data echoed the message from the business surveys. The 3m/3m change in industrial production reached 0.9% in April, the strongest pace since July 2010. Similarly, the service sector expanded by 0.8% on the same basis. And while output in the volatile construction sector in April was 1% lower than a year ago, it was the smallest annual fall since the end of 2011, raising the prospect that the sector supported the recovery in Q2.
- There have been signs of renewed vigour in household spending in the second quarter. May's 2.1% monthly rise in retail sales overturned April's 1.1% fall. This tallied with information from the Bank of England agents, who reported a further pick-up in retail sales values in May. Non-high street spending looks to have been robust too, with new car registrations up by 20% in the year to May.
- The pick-up in economic growth appears to have supported the labour market, with employment rising by 24,000 in the three months to April. Admittedly, this was a lot slower than the 113,000 quarterly gain in employment seen on average over the past twelve months. But the rise in employment was still strong enough to reduce the level of unemployment further. The ILO measure fell by 5,000 in the three months to April while the timelier claimant count measure reported an 8,600 fall in May. Meanwhile, pay growth rebounded strongly in April, though this was mostly driven by high earners delaying bonuses until after April's cut in the additional rate of income tax. Excluding bonuses, earnings rose by just 1.3% y/y, well below the rate of inflation at 2.7% in May.
- Meanwhile, the Bank of England extended its Funding for Lending Scheme (FLS) into 2015 and sharpened the incentives for banks to extend more business funding. To date, the mortgage market still appears to have been the biggest beneficiary from the scheme, with the quoted interest rate on a 2-year fixed rate mortgage at a 90% loan-to-value ratio now 4.6%, around 130 basis-points lower in May than when the FLS was introduced in August 2012.
- Alongside the Government's Help to Buy scheme, which provides equity loans to credit-constrained borrowers, this is helping to boost demand in the housing market. Mortgage approvals by high street banks, as measured by the BBA, rose from 33,000 to 36,100 in May. Excluding a stamp-duty holiday related spike in January 2012, this was the highest level for over three years. The rise in demand has helped to push up house prices, with both the Halifax and Nationwide measures reporting a 0.4% monthly gain in May. On an annual basis, measured prices were up by 3.7% and 1.1% respectively.
- Turning to the fiscal situation, the public borrowing figures continued to be distorted by a number of one-off factors. On an underlying basis, borrowing in Q2 looked to be broadly in line with last year's figures, highlighting the government's difficulty in reducing borrowing while economic growth is relatively lacklustre.

- Meanwhile, the 2013 Spending Review, covering only 2015/16, made no changes to the headline Government spending plan. Total expenditure was still forecast to be broadly flat in real terms in 2015/16 and the £50bn planned capital expenditure announced for that fiscal year was identical to the amount already outlined in March's Budget.
- On the monetary policy front, June's MPC meeting, the last chaired by the outgoing Governor Mervyn King, showed that the Committee remained in limbo ahead of the arrival of his replacement, Mark Carney. The Committee voted 6-3 to keep the level of asset purchases unchanged at £375bn, with the majority judging that the current stimulus and Funding for Lending Scheme would be sufficient to support growth in the context of price stability.
- Having fallen from 2.8% to 2.4% in April, CPI inflation rose to 2.7% in May. May's rise mostly reflected price changes due to the earlier timing of Easter, which depressed inflation in April. Even so, inflation is still likely to have risen further in June due to base effects, with last year's fuel price falls providing an unfavourable annual comparison. That said, underlying price pressures do seem to be easing, with wages and producer prices both growing at subdued rates. Indeed, if anything, the inflation outlook brightened over the second quarter, with the price of oil falling from \$108pb to \$103pb while sterling appreciated by around 1.5% on a trade-weighted basis.
- Having continued to rally over April and May, financial markets sold off in June following a Federal Reserve statement that suggested the central bank may 'taper' its asset purchases earlier than anticipated. The resulting rise in US Treasury yields was replicated in the UK, with 10 year gilt yields rising to 2.5% from 1.8% at the start of the quarter. Equities were hit too, with the FTSE 100 falling from 6,411 at the start of the quarter to below 6,100 before ending the quarter a bit higher at 6,240.
- In the US, the statement from the Fed took the limelight. The Fed's comments sparked a sharp sell-off in the Treasury market, with 10-year Treasury yields hitting 2.54%. The Fed move was a response to the improving economic outlook in the US. Indeed, payroll figures showed that the US added 175,000 new jobs in May, helping to pull the unemployment rate down to 7.6%, from 8.2% a year ago. In the housing market, house prices rose by 12% in the year to April, which helped to bring more households out of negative equity.
- Meanwhile, tensions in the Eurozone eased over the second quarter, but there remained a number of triggers for a potential flare-up. For example, the Democratic Left party left the Greek governing coalition in June, causing 10 year Greek government bond yields to surge to 11.5% from around 8% a month ago. And while the economic survey data improved consistently over the first half of the year, the composite Eurozone PMI is still pointing to a further contraction in output in Q2. If this materialises, it would be the seventh quarter of Eurozone recession, the longest on record.

Allan o / From SECTOR Ltd

Rhagolygon Economaidd / Economic Outlook

Bank of England Inflation Report for August 2013

After the previous Inflation Report included a somewhat encouraging shift towards optimism in terms of a marginal upgrading of growth forecasts, this latest Inflation Report has occurred in the midst of a recent welter of economic statistics which has left economists and forecasters speechless in terms of finding suitable words to describe a major simultaneous shift up in gear of the economy in all of the three sectors of services, manufacturing / industrial AND construction! It is not therefore surprising that the Report upgraded growth forecasts for 2013 from 1.2% to 1.4% and for 2014 from 1.7% to 2.5%. However, Carney put this into perspective by describing this welcome increase as not yet being "escape velocity" to ensure we return to strong growth after what has been the weakest recovery on record after a recession. So very encouraging yes, but still a long way to go yet. There therefore still remains the potential for further QE, especially to depress yields of gilts under five years, which the MPC may feel are still too high with financial markets not taking on board the MPC view of when Bank Rate is likely to start to rise.

In addition to QE, the Funding for Lending Scheme (FLS), (started in August 2012), is aimed at encouraging banks to expand lending to small and medium size enterprises. The FLS certainly seems to be having a positive effect in terms of stimulating house purchases (though levels are still far below the pre crisis level), and a marginal increase in house prices. FLS is also due to be bolstered by the second phase of Help to Buy aimed to support purchasing of second hand properties, which is due to start in January 2014. However, concerns are increasing that QE, FLS and Help to Buy are also in danger of causing asset price bubbles in terms of investors seeking higher yields by switching investment of cash from gilts, (still at historically low yields despite recent rises), to corporate bonds and equities and in FLS and Help to Buy inflating house prices, resulting in prices in each of these markets being pushed to potentially unsustainable levels – which was one of the primary causes of the initial crisis in the world financial system in the last decade. Indeed, both Fitch and the IMF have recently issued warnings about a potential housing price bubble and an increase in UK Government contingent liabilities by guaranteeing mortgages where purchasers were only required to put in deposits of 5% whereas the Government provided a guarantee to lending banks on 20% of the mortgage.

As for inflation, it was forecast to be little changed from the previous Report – falling back to 2% within two years and staying there during year three.

Forward guidance caveats

Bank of England governor Mark Carney has said that the Bank will not consider raising interest rates until the jobless rate (labour force survey / ILO i.e. not the claimant count measure) has fallen to 7% or below. This would require the creation of about 750,000 jobs and could take three years. The UK unemployment rate currently stands at 2.5 million i.e. 7.8% on the LFS / ILO measure. Forward guidance was needed "so that people at home, people who are running businesses, across the UK, can make decisions - whether they are investing or spending - with greater certainty about what is going to happen with interest rates". Mr Carney emphasised that the 7% unemployment figure was not a target, but a point at which the Bank of England would re-examine interest rates.

The Bank's guidance is subject to three provisos; breaching any of them would sever the link between interest rates and unemployment levels. These so-called 'knock-outs' are:

- CPI inflation is judged more likely than not to be at or above 2.5% over an 18-month to two year horizon;
- inflation looks like it could get out of control in the medium term; and

- the Bank's Financial Policy Committee judges that this stance poses a significant threat to financial stability

This actually makes Sector forecasting more complex given the lack of available reliable forecasts by economists over a three year plus horizon.

The Sector view is that the recession was notable for how unemployment did NOT rise to the levels that would normally be expected in a major recession. The latest Inflation Report noted that productivity has sunk to 2005 levels. We are, therefore, concerned that there has been a significant level of retention of labour, which will mean that a significant amount of GDP growth can be accommodated without a major increase in employment. While this may not be quite at 'the jobless recovery level', it does support the Bank's view that it will take three years to get unemployment down to a level of 7%.

That then leaves an open question as to how likely it is that one of the three caveats could kick in.

As for the first - CPI inflation, the MPC is both judge and jury on whether to look through temporary spikes in actual CPI inflation. As for the second, the MPC has also looked through heightened inflation expectations, while wage increases have remained very low and well below inflation. The third caveat is a tough one as the Financial Policy Committee has to do everything in ITS power to ensure financial stability, so it is not very likely at all that the MPC would be likely to be called upon to use monetary policy to help in this area as a very long, long stop. So that leaves unemployment very much in the driving seat, provided all other things remain equal. Will they remain equal?

Particular headwinds for the UK economy are going to be: -

- We could be seeing the start of an economic recovery built on sand rather than rock, i.e. based on consumers spending supported by running down savings while savings rates are minuscule, and/or increasing borrowing while borrowing rates are also so low. This could cause much pain when Bank Rate does eventually go up, potentially sowing the seeds of a fresh financial crisis;
- UK exporters are struggling to make significant progress in diversifying away from their dependence on markets in the EU and so rebalancing of the UK economy away from the dominance of the services sector;
- There is potential for sterling to weaken, especially if the Government does not make major progress in reducing its budget deficit, which could lead to a tick up in imported inflation. On the other hand, international commodity prices are under downward pressure due to the downturn in the economies of China, India, Brazil etc;
- The next UK general election in 2015 is looming closer and it could be even more fraught next time forming a workable coalition. That could impact on the approach to the management of reducing the public sector deficit and so impact on the economy;
- The latest growth statistics for the Eurozone indicate that it could crawl out of recession soon. However, the UK is very dependent on Eurozone recovery for a strong recovery itself. The jury is still out on whether austerity measures could cause a self perpetuating spiral down in economic growth and government tax revenues making it more difficult to reduce government annual deficits and total debt due to decreases in tax revenues. The attempts at making a credible banking union in the Eurozone also has more holes in it than Swiss cheese;

- The Eurozone crisis has abated somewhat recently but the current “solutions” for Greece and Cyprus could prove to be only another chapter in a saga that has a long way yet to run. Then there is also Portugal..... and the recent formation of a grand coalition government in Italy between the two main parties could easily prove unworkable. The 27% level of unemployment in Spain also poses a threat to a democratically elected government trying to implement German inspired austerity;
- Germany. A general election is due in September 2013. Chancellor Merkel’s party is, currently, expected to get the most votes but she may need to rethink the composition of the ruling coalition. There is a small risk of a surprise result that could unsettle investors but more and more Germans are getting fed up with the cost of supporting weak Eurozone countries;
- China: there are increasing concerns at how unbalanced the Chinese economy is and its dependence on investment expenditure. There are also concerns around the level of credit in the economy and the robustness of the banking system in respect of dubious lending practices to state owned organisations and into the property market; and
- The price of oil is particularly vulnerable to geopolitical events. The situation in the Middle East / Iran is especially vulnerable and intractable.

On a more positive note, there appears to be a solid recovery in progress in the US, especially in terms of a turnaround in the housing market – at long last! The US banking system has also recovered well from the financial crisis so is in much better shape than in the UK and Europe to finance economic recovery. We have also seen a surge in equity prices to beat the previous record high. However, again, this looks like this has been fuelled by desperate investors seeking any home for cash apart from pathetically low yielding cash deposit accounts and US Treasuries. There is, therefore, some caution that this could be an asset price bubble waiting for a correction e.g. the sequestration cuts of \$85bn in Federal expenditure this year have yet to fully impact the economy and are expected to knock 0.5% off GDP growth.

Also on a positive note, the new Japanese Government led by Prime Minister Abe, has launched a huge stimulus programme (now being referred to as Abenomics), which appeared to have a very positive initial impact in trying to get the Japanese economy out of twenty years of stagnation and deflation. However, the positive initial impact now appears to be wearing off and the Prime Minister has yet to even start on a major reform programme to deal with the major obstacles to Japan being able to break into longer term sustainable growth. These obstacles have proved highly intractable to all previous governments.

Short term turbulence in financial markets

We can only repeat our previous warnings that we are in times when events can precipitate major volatility in markets. A growing lack of confidence in the Eurozone austerity programmes could cause bond yields to rise for Eurozone countries. This could help maintain UK gilts as a safe haven and so depress gilt yields close to current levels for some time. There is also an ongoing prospect of some further QE in the UK; this has the same effect. The updated Sector forecast is based around an expectation that we are not heading into a disorderly break-up of the Eurozone, but rather a managed, albeit painful, resolution of the current crisis. Under this assumed scenario, growth within the Eurozone will be depressed for the next couple of years and could also lower UK growth as the EU is our biggest export market.

Our PWLB forecasts are based around a balance of risks. However, we would flag up the potential for upside risks, especially for longer term PWLB rates, as follows: -

- UK inflation being significantly higher than in the wider EU and US causing an increase in the inflation premium inherent to gilt yields;

- A reversal of QE; this could initially be implemented by allowing gilts held by the Bank to mature without reinvesting in new purchases, followed later by outright sale of gilts currently held;
- A reversal of Sterling's safe-haven status on an improvement in financial stresses in the Eurozone;
- A further increase in investor confidence that robust world economic growth is firmly expected causing a flow of funds out of bonds and into equities; and
- A further UK credit rating downgrade We would remind clients of the view that we expressed in our previous interest rate revision newsflashes of just how unpredictable PWLB rates and bond yields are as we are experiencing exceptional levels of volatility which are highly correlated to political developments, (or lack of them), in the sovereign debt crisis. Please find below our revised forecasts which are based on the new Certainty Rate (minus 20 bps) which has been accessible to most authorities since 1st November 2012.

Allan o / From SECTOR Ltd

Graddfeydd Credyd Gwrthbartion buddsoddi a'r adneuon a ddelir gyda phob un ar Mehefin 2013 *
Credit ratings of investment counterparties and deposits held with each as at 30 June 2013*

Grŵp Bancio/ Banking Group	Sefydlriad/ Institution	Adneuon / Deposit £'000	Hyd (Galw tymor sefydlog) / Duration (Call / Fixed Term**)	Cyfnod (O/I)/ Period (From / To)	Graddfa Dychweliad/ Rate of Return %	Graddfa Tymor Hir Fitch Long Term Rating	Graddfa Tymor Byr Fitch Short Term Rating	Graddfa Tymor Hir Moody's Long Term Rating	Graddfa Tymor Byr Moody's Short Term Rating	Graddfa Tymor Hir Standard & Poor's (S&P) Long Term Rating	Graddfa Tymor Byr Standard & Poor's (S&P) Short Term Rating	Lliw Sector/Hyd Awgrymiedig/ Sector Colour / Suggested Duration
Lloyds Banking Group plc	Bank of Scotland plc	2,974	Galw/ Call	n/a	0.75	A	F1	A2	P-1	A	A-1	Glas - 12 mis/ Blue - 12 months
HSBC Holdings plc	HSBC Bank plc	1,069	Galw/ Call	n/a	0.25	AA-	F1+	Aa3	P-1	AA-	A-1+	Oren - 12 mis / Orange - 1 2months
Santander Group plc	Santander UK plc	9,703	Galw/ Call	n/a	0.8	A	F1	A2	P-1	A	A-1	Gwydd - 3 mis/ Green - 3 months
The Royal Bank of Scotland Group plc	The Royal Bank of Scotland plc	5,000	Tymor Sefydlog/ Fixed Term (364 diwrnod/days)	Tachwedd/ November 2012 Tachwedd/ November 2013	1.58	A	F1	A3	P-2	A	A-1	Glas - 12 mis / Blue - 12 months
The Royal Bank of Scotland Group plc	The Royal Bank of Scotland plc	5,000	Tymor Sefydlog/ Fixed Term (6 mis/months)	Mai /May 2013 / Tachwedd/ November 2013	0.95	A	F1	A3	P-2	A	A-1	Glas – 12 mis / Blue - 12 months

* Ceir y Rhestr Benthyca Cymeradwyedig yn Atodiad 5 o'r Datganiad Strategaeth Rheoli Trysorlys 2013/14/Strategaeth Buddsoddi Blynnyddol/ Appendix 5 of the 2013/14 Treasury Management Strategy Statement / Annual Investment Strategy

** Sef tymor ar pwnt y buddsoddi/Being term at the point of investment.

The Approved Lending List can be found at

- Santander oedd yr unig sefydlriad i beidio â chwrdd â mein prawf y Rhestr Benthyca Cymeradwyedig. Fe parhawyd i fuddsoddi yn Santander. Trafodir hyn yn Rhan 4.4./The only institution not to meet the Approved Lending List credit criteria was Santander. Investment in Santander did continue though. This is discussed in Section 4.4.
- Yn Atodiad 5 ceir y graddfeydd credyd cyfatebol ar gyfer y 3 asiantaeth graddio y cyfeirir atynt uchod./The equivalent credit ratings for the 3 rating agencies referred to above can be found at Appendix 4.

**Graddfeydd Credyd Cyfartebol/
Equivalent Credit Ratings (Fitch, Moodys, S&P)**

Tymor Hir Fitch Long Term	Tymor Hir Moodys Long Term	Tymor Hir S&P Long Term
AAA	Aaa	AAA
AA+	Aa1	AA+
AA	Aa2	AA
AA-	Aa3	AA-
A+	A1	A+
A	A2	A
A-	A3	A-
BBB+	Baa1	BBB+
BBB	Baa2	BBB
BBB-	Baa3	BBB-
Tymor Byr Fitch Short Term	Tymor Byr Moodys Short Term	Tymor Byr S&P Short Term
F1+	n/a	A-1+
F1	P-1	A-1
F2	P-2	A-2
F3	P-3	A-3

This page is intentionally left blank

Performance work programme update for Audit Committee 4 February 2014

Isle of Anglesey County Council

Improvement Assessment Letter 1 – Improvement planning

The review is complete and Letter issued.

Improvement Assessment Letter 2 - Testing and Audit of Council's Performance Assessment Publication

A review of how well the Council has reported on its performance in the last year. The letter will also provide a commentary of the Council's Improvement Plan. The Letter was issued on 19th December 2013.

Annual Improvement Report

The Annual Improvement Report (AIR) summarises all the work carried out by the Wales Audit Office as well as that carried out by relevant regulators, such as Estyn, CSSIW and Welsh Language Commissioner. The AIR will be produced in January/February 2014.

Corporate Assessment

The second year of the four-year cycle of corporate assessments commences in 2014. Six corporate assessments are planned for 2014-15, and Anglesey is included. The proposed period of the corporate assessment is Winter 2014-15.

Improvement study – Safeguarding

This study is planned and will focus on the robustness of councils' internal management arrangements to assure themselves that safeguarding arrangements are working effectively. The study will be conducted across all 22 authorities. The main outputs from the study will be a national report on the findings from the local work and a short summary report for each council consisting of the main findings from the fieldwork. The study will take place in early 2014.

Local Government National Study – Welfare reform

The study will focus on preparing to deal with the impact of the Welfare Reform Act 2012 and look at how well local government has planned for the introduction of welfare reform by tracing the implications on social housing. Fieldwork has commenced and PwC have sent out detailed landlord and council surveys to the main housing association providers in Wales and all 22 Welsh councils, a total of 62 separate surveys. Fieldwork is due for completion in February. Anglesey is not included as a fieldwork site.

Local Government National Study - Delivering with less – the impact on Environmental Health Services and citizens

The fieldwork should be complete by mid-February. A report will be published and the Chartered Institute of Environmental Health have agreed to launch the report conclusions at their Welsh conference on May 7th and 8th 2014.

Effectiveness of scrutiny

This is a 2012-13 study. A national report is due to be published by March 2014.

Annual Governance Statement

This is a 2012-13 study. The work is complete and local summaries finalised and distributed to councils. A national report is due to be published by March 2014.

Local Government Study - NEETS (young person who is not in education, employment, or training)

This is a 2012-13 study. The study is complete and publication of the report is due by March 2014.

Local Government Study - Managing the financial challenge

The report was published on 28th January 2014.

Work specific to Anglesey

Local review

Review of the effectiveness of relationships between councillors, and between councillors and officers following the 2013 elections. The work is planned for early 2014 and will be reported through local feedback and, in the AIR.

This page is intentionally left blank

24 Cathedral Road / Heol y Gadeirlan
Cardiff / Caerdydd
CF11 9LJ

Tel / Ffôn: 029 20 320500
Fax / Ffacs: 029 20 320600
Email / Ebost: wales@wao.gov.uk
www.wao.gov.uk

Richard Parry Jones
Prif Weithredwr
Cyngor Sir Ynys Môn
Swyddfeydd y Cyngor
Llangefni
LL77 7TW

Cyfeirnod 688A2013
Dyddiad 19 Rhagfyr 2013
Tudalennau 1 o 3

Annwyl Richard

Asesiad Gwella

Mae'r llythyr hwn yn crynhoi'r prif gasgliadau sy'n deillio o'm gwaith mewn perthynas â chynllunio ar gyfer gwella o dan Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009 (y Mesur). Mae'n ofynnol i mi hefyd, o dan y Mesur, roi barn ynghyrch a yw'r Cyngor wedi cyflawni ei ddyletswyddau o ran adrodd ar welliant ac wedi bodloni gofynion y Mesur.

Yn fy llythyr dyddiedig 13 Medi 2013, nid oedd modd i mi roi fy marn ynghyrch a yw Cyngor Sir Ynys Môn (y Cyngor) wedi cyflawni ei ddyletswyddau statudol o ran cynllunio ar gyfer gwella. Mae'r Cyngor wedi gohirio cyhoeddi ei Cynllun Gwella er mwyn rhoi digon o amser i aelodau sydd newydd gael eu hethol adolygu Amcanion Gwella y Cyngor a chysoni'r rhain â'r rhaglen wella a'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig. Yn ogystal, cynhalwyd ymgyngoriad cyhoeddus chwe wythnos, yn dwyn y teitl 'Gwneud Gwahaniaeth' a gyfrannodd at y Cynllun Gwella. Yn dilyn hynny cyhoeddodd y Cyngor ei Cynllun Gwella ym mis Tachwedd 2013.

Cynllunio ar gyfer Gwella

Mae'r Cyngor wedi cyflawni ei ddyletswyddau cynllunio ar gyfer gwella o dan y Mesur ac mae wedi gweithredu yn unol â chanllawiau Llywodraeth Cymru

Rwyf wedi dod i'r casgliad hwn oherwydd:

- mae Cynllun Gwella 2013-14 (y Cynllun) yn amlinellu amcanion gwella'r Cyngor, sy'n cydymffurfio â chanllawiau Llywodraeth Cymru;
- mae canlyniadau gweithgaredd ymgysylltu ac ymgynggori â'r cyhoedd a rhanddeiliaid wedi bod yn sail i ddatblygu'r amcanion gwella;
- mae'r meysydd i wella arnynt a amlygwyd gan reoleiddwyr allanol a'r cyn Gomisiynwyr wedi bod yn sail i ddatblygu'r amcanion gwella;
- mae'r Cynllun yn cael ei ddylanwadu gan ddadansoddiad o ganlyniadau a gwendidau yn deillio o Adolygiad o Berfformiad 2011-12 a hunanaseiad cyntaf erioed y Cyngor, a gynhalwyd ym mis Ebrill 2013;

- mae'r Cyngor wedi dewis ystod resymol o ddangosyddion er mwyn barnu ei berfformiad.

Disgrifia'r Cynllun flaenoriaethau'r Cyngor yn gryno ac yn glir ac eglura sut y mae'r blaenoriaethau'n adlewyrchu barn y cyhoedd yn ogystal â barn y Cyngor a phartneriaid eraill. Cyhoeddwyd y Cynllun yn dilyn dadansoddiad o'r broses ymgysylltu â'r cyhoedd a thrafodaethau pellach yng nghyfarfodydd y Cyngor, cyfarfodydd Craffu a Chyfarfodydd Gweithredol ym mis Hydref a dechrau mis Tachwedd 2013.

Mae'r Cyngor wedi diffinio 56 o Amcanion Gwella, ond caiff y rhain eu grwpio gyda'i gilydd o dan 19 o Flaenoriaethau Datblygu. Mae'r rhain, yn eu tro, yn cwmpasu'r tri phrif faes gwasanaeth gan gynnwys Addysg, Gwasanaethau Oedolion a Gwasanaethau Plant. Mae'r Cyngor wedi crynholi yr hyn mae'n ceisio ei gyflawni ym mhob maes gwasanaeth drwy ddefnyddio ymadroddion beiddgar yn seiliedig ar ganlyniadau megis, 'Trawsnewid ein darpariaeth Oedolion i ymrymuso pobl hŷn ym Môn trwy roi iddynt gymaint o annibyniaeth, dewis a rheolaeth â phosib yn y gofal y byddant yn ei gael yn y dyfodol' a 'Gwella ein darpariaeth Addysg fel bod modd i blant yr Ynys, ble bynnag y bônt, waeth beth yw eu cefndir a'u hamgylchiadau, gyflawni eu llawn botensial'. Mae'r nodau hyn yn uchelgeisiol o ran eu cwmpas, yn arbennig gan fod nifer ohonynt yn gofyn am weithio mewn partneriaeth.

Mae'r Cyngor wedi helpu i ddiffinio ei uchelgais ar gyfer y flwyddyn i ddod drwy ddewis nifer o ddangosyddion canlyniadau ar gyfer y rhan fwyaf o'i Amcanion Gwella. Mae pob set o ddangosyddion yn crynholi'r gwelliannau y mae'r Cyngor yn gobeithio eu cyflawni ar ran ei ddinasyddion yn ystod 2013-14. Wrth bennu ei dargedau ar gyfer y dangosyddion hyn, mae'r Cyngor wedi ystyried yn ofalus ei berfformiad presennol a'i berfformiad yn y gorffennol.

Yr amcanion hyn yw blaenoriaethau'r Cyngor ar gyfer 2013-14, ond mae'r Cyngor hefyd yn cydnabod yn ei Gynllun yr angen i wneud cynnydd ar y meysydd gwaith sy'n weddill ac sy'n deillio o'i Gynllun Busnes Corfforaethol ar gyfer 2012-2015. Yn ogystal, caiff y meysydd hyn eu hadolygu a chyflwynir adroddiad arnynt drwy fframwaith rheoli perfformiad diwygiedig y Cyngor, a hynny'n rheolaidd.

Mae pob maes gwasanaeth yn y Cynllun yn cynnwys adran ddefnyddiol sy'n dwyn y teitl 'Beth mae ein dinasyddion yn ei ddweud wrthym', sy'n nodi pwyntiau dysgu o ymgynghoriadau blaenorol ac yn pwysleisio ymrwymiad y Cyngor i ofyn am adborth ac i ymgysylltu.

Adrodd ar Welliannau

Yn fy marn i, ac ar sail y gwaith archwilio a wnaed hyd yma, mae'r Cyngor wedi cyflawni ei ddyletswyddau adrodd ar welliant o dan y Mesur ac mae wedi gweithredu yn unol â chanllawiau Llywodraeth Cymru

Rwyf wedi dod i'r casgliad hwn oherwydd:

- cyhoeddodd y Cyngor ei Adroddiad Perfformiad, hunanasesiad ac adolygiad diwedd blwyddyn (yr Adolygiad) o'i berfformiad yn ystod 2012-13, erbyn 31 Hydref 2013;
- mae'r Adolygiad yn asesu perfformiad y Cyngor yn ystod y flwyddyn ariannol flaenorol (2012-13) ac yn nodi sut y mae'r Cyngor wedi ceisio cyflawni ei ddyletswyddau o dan y Mesur;
- mae'r Adolygiad yn cynnwys gwerthusiad clir o a yw'r Cyngor yn credu ei fod wedi cyflawni ei Amcanion Gwella ai peidio;
- mae'r Adolygiad yn cynnwys manylion am berfformiad y Cyngor ac yn ei gymharu â dangosyddion perfformiad statudol cenedlaethol;
- mae'r Adolygiad yn cynnwys adrannau ar sut y mae'r Cyngor wedi ceisio cydweithio.

Cynigion pellach ar gyfer gwella/argymhellion

Nid oes unrhyw gynigion newydd ar gyfer gwella'n cael eu hawgrymu yn y llythyr hwn. Byddwn yn parhau i fonitro'r cynnydd a wneir gan y Cyngor o ran gweithredu'r cynigion a amlinellwyd yn fy adroddiadau a'm llythyrau blaenorol ac yn adrodd ar y cynnydd hwnnw. Byddaf yn gwneud rhagor o waith manwl ar y trefniadau sy'n ategu gwaith rheoli perfformiad ac adrodd ar berfformiad y Cyngor dros yr ychydig fisoedd nesaf ac yn adrodd ar hyn, yn ogystal â chrynhoi fy holl waith a gwaith y rheoleiddwyr perthnasol yn ystod 2013-14, mewn Adroddiad Gwella Blynnyddol ar gyfer y Cyngor y byddaf yn anelu at ei gyhoeddi erbyn diwedd mis Mawrth 2014.

Yn gywir

HUW VAUGHAN THOMAS

Archwilydd Cyffredinol Cymru

CC: Lesley Griffiths, Y Gweinidog Llywodraeth Leol a Busnes y Llywodraeth

Huw Lloyd Jones - Rheolwr

Andy Bruce - Arweinydd Archwilio Perfformiad

This page is intentionally left blank